

Επιχειρήματα/Propositions

- Στη ζωή μας και ειδικότερα στην επικοινωνία μας με άλλους ανθρώπους χρησιμοποιούμε επιχειρήματα για τα τους πείσουμε σχετικά με ένα θέμα. Για παράδειγμα ένας/μια φοιτητής/τρια μπορεί να απευθυνθεί στον καθηγητή της φιλοσοφίας και να του πει.
«Δεν είναι σωστό να δίνουμε εξετάσεις στο μάθημα της φιλοσοφίας γιατί το μάθημα το δηλώνουμε για να του κάνουμε χάρη!»
- Αν τα επιχειρήματα είναι καλά (στο παράδειγμα μας το επιχείρημα καλό θα ήταν να μην το πείτε στον καθηγητή σας) θα τους πείσουμε.

Τα επιχειρήματα

Ένα επιχείρημα αποτελείται από προτάσεις (τουλάχιστον δύο). Κάποιες (τουλάχιστον μία) λέγεται προκείμενη και κάποια (μία) λέγεται συμπέρασμα. Η προκείμενη ή οι προκείμενες συνιστούν τους λόγους για να δεχθούμε το συμπέρασμα.

Τα επιχειρήματα

Η άσκηση χωρίς προθέρμανση δεν πρέπει να χρησιμοποιείται γιατί εμπεριέχει κινδύνους για τραυματισμούς.

Προκείμενη: Η άσκηση χωρίς προθέρμανση εμπεριέχει κινδύνους για τραυματισμούς.

Συμπέρασμα: Η άσκηση χωρίς προθέρμανση δεν πρέπει να χρησιμοποιείται.

Τα επιχειρήματα

Η άσκηση χωρίς προθέρμανση δεν πρέπει να χρησιμοποιείται γιατί εμπεριέχει κινδύνους για τραυματισμούς και τυχόν τραυματισμός μπορεί να έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις.

Προκείμενη 1: Η άσκηση χωρίς προθέρμανση εμπεριέχει κινδύνους για τραυματισμούς.

Προκείμενη 2: Τυχόν τραυματισμός μπορεί να έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις.

Συμπέρασμα: Η άσκηση χωρίς προθέρμανση δεν πρέπει να χρησιμοποιείται.

Τα επιχειρήματα

Ένα επιχείρημα λοιπόν είναι ένας συλλογισμός
για να υποστηριχθεί μία θέση.

Τα επιχειρήματα στη ζωή μας

Τι δεν είναι όμως επιχείρημα;

- Μια **υποθετική πρόταση** της μορφής «εάν θέλεις κάτι πολύ, θα καταφέρεις να το αποκτήσεις».
- Μια **εξήγηση**. Π.χ. ο πατέρας μου αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα υγείας γιατί είναι υπέρβαρος.
- Μία **περιγραφή**. Π.χ. Το ΤΕΦΑΑ έχει δύο αμφιθέατρα.
- Η **παράθεση πληροφοριών**.
- Μία **διήγηση**.
- Μια **διαπίστωση**. Π.χ. Κάθε βδομάδα χάνω κιλά εξαιτίας της δίαιτας που κάνω.
- Η **διατύπωση γνώμης**. Π.χ. Κάθε ένας που ασχολείται με την φιλοσοφία είναι βλάκας.
- Η **διασάφηση μιας θέσης**. Π.χ. Όταν μιλάω για το νερό αναφέρομε στο H₂O.

Τα επιχειρήματα

- Η φιλοσοφία είναι η τέχνη της κατασκευής και της αξιολόγησης των επιχειρημάτων
- Τα επιχειρήματα πρέπει να είναι πειστικά
- Έτσι, οι φιλόσοφοι πρέπει να είναι ευαίσθητοι σε ό, τι κάνει το επιχείρημα πειστικό

Τα επιχειρήματα κρίνονται ως προς

- το περιεχόμενο τους...
 - Τι προσπαθεί να πείσει το επιχείρημα;
 - Το επιτυγχάνει;
- τη δομή τους...
 - Πώς τα μέρη του επιχειρήματος ταιριάζουν μεταξύ τους
- το σχήμα τους....

Τα είδη των επιχειρημάτων

- Παραγωγικά
- Επαγωγικά

Παραγωγικό επιχείρημα

Ο κος Θανάσης έχει κάνει εγχείρηση bypass και ο γιατρός του μετά από μια περίοδο ανάρρωσης τον συμβουλεύει. Κάθε βράδυ να περπατάτε με σχετικά γρήγορο βήδισμα για τουλάχιστον μισή ώρα. Έτσι θα δυναμώσετε την καρδιά σας.

Παραγωγικό επιχείρημα

Ο κος Θανάσης έχει κάνει εγχείρηση bypass και ο γιατρός του μετά από μια περίοδο ανάρρωσης τον συμβουλεύει. Κάθε βράδυ να περπατάτε με σχετικά γρήγορο βάδισμα για τουλάχιστον μισή ώρα. Έτσι θα δυναμώσετε την καρδιά σας.

Προκείμενη 1: Κάθε σωματική δραστηριότητα που διαρκεί για πάνω από μισή ώρα, γίνεται καθημερινά και βάζει την καρδιά να λειτουργεί λίγο πιο έντονα από όσο λειτουργεί στην ανάπαυση δυναμώνει την καρδιά.

Προκείμενη 2: Το καθημερινό έντονο βάδισμα για πάνω από μισή ώρα είναι μια σωματική δραστηριότητα με τα παραπάνω χαρακτηριστικά.

Συμπέρασμα: Το καθημερινό έντονο βάδισμα για πάνω από μισή ώρα δυναμώνει την καρδιά.

Επαγωγικό επιχείρημα

Η άσκηση χωρίς προθέρμανση έχει ως συνέπεια τους τραυματισμούς.

Επαγωγικό επιχείρημα

Η άσκηση χωρίς προθέρμανση έχει ως συνέπεια τους τραυματισμούς.

Προκείμενη 1: Οκτώ από τις δέκα έρευνες έχουν δείξει ότι σωματική άσκηση χωρίς προθέρμανση οδηγεί σε τραυματισμούς.

Συμπέρασμα: Η σωματική άσκηση χωρίς προθέρμανση έχει ως συνέπεια τους τραυματισμούς.

Κριτική των επιχειρημάτων

Ένα παραγωγικό επιχείρημα το κρίνουμε ως προς το κατά πόσο είναι έγκυρο και ορθό.

Ένα επαγωγικό επιχείρημα το κρίνουμε ως προς το κατά πόσο είναι ισχυρό και πειστικό.

Κριτική παραγωγικού επιχειρήματος ως προς την εγκυρότητα του

- Ένα παραγωγικό επιχείρημα είναι :
- **ΕΓΚΥΡΟ** αν και μόνο αν ισχύουν οι παρακάτω, ισοδύναμες μεταξύ τους, συνθήκες:
 1. Αν όλες οι προκείμενες είναι αληθείς, τότε το συμπέρασμα πρέπει να είναι αληθές.
 2. Η αλήθεια όλων των προκειμένων εγγυάται απολύτως την αλήθεια του συμπεράσματος.
 3. Είναι λογικώς αδύνατο να είναι όλες οι προκείμενες αληθείς και το συμπέρασμα ψευδές.

Επιχειρήματα (έγκυρα ή άκυρα;)

Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί

Ο Σωκράτης είναι άνθρωπος

Άρα, ο Σωκράτης είναι θνητός

Όλοι οι άνθρωποι είναι αθάνατοι

Ο Βουκεφάλας είναι άνθρωπος

Άρα, ο Βουκεφάλας είναι αθάνατος

Όλοι οι φιλόσοφοι έζησαν στην αρχαία Αθήνα

Ο Αισχύλος ήταν φιλόσοφος

Άρα, ο Αισχύλος έζησε στην αρχαία Αθήνα.

Επιχειρήματα (άκυρα ή έγκυρα;)

Η Αθήνα είναι πρωτεύουσα της Ελλάδας.

Ο Παρθενώνας βρίσκεται στην Αθήνα

Άρα, το Κολοσσαίο βρίσκεται στη Ρώμη.

Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί

Ο Σωκράτης είναι θνητός

Άρα, ο Σωκράτης είναι άνθρωπος

Αν ο χ είναι δεξιός, τότε δεν είναι αριστερός.

Ο Νίκος δεν είναι δεξιός.

Άρα, ο Νίκος είναι αριστερός.

Κριτική παραγωγικών επιχειρημάτων ως προς την ορθότητά τους

- Ένα παραγωγικό επιχείρημα είναι :
- **ΟΡΘΟ** αν είναι έγκυρο και δεχόμαστε ότι όλες οι προκείμενες είναι αληθείς
- Ένα καλό, παραγωγικό επιχείρημα είναι ορθό.

Τα επιχειρήματα (ορθότητα)

Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί

Ο Σωκράτης είναι άνθρωπος

Άρα, ο Σωκράτης είναι θνητός

Είναι έγκυρο είναι όμως και ορθό;

Όλοι οι φιλόσοφοι έζησαν στην αρχαία Αθήνα

Ο Αισχύλος ήταν φιλόσοφος

Άρα, ο Αισχύλος έζησε στην αρχαία Αθήνα.

Είναι έγκυρο είναι όμως και ορθό;

Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί

Ο Σωκράτης είναι θνητός

Άρα, ο Σωκράτης είναι άνθρωπος

Είναι έγκυρο είναι όμως και ορθό;

- Η εγκυρότητα δεν εξαρτάται από την αλήθεια των προκείμενων.
 - Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί. Το σκυλί μου είναι θνητό. Ως εκ τούτου, το σκυλί μου είναι ένα άνθρωπος.
 - Οι προκείμενες είναι αληθείς αλλά το συμπέρασμα είναι άκυρο.
- Η ορθότητα δεν στηρίζεται στην αλήθεια του συμπεράσματος.
 - Όλοι οι άνθρωποι είναι θνητοί. Ο Σωκράτης είναι θνητός. Ως εκ τούτου, ο Σωκράτης είναι άνθρωπος.
 - Το συμπέρασμα είναι αληθές αλλά το επιχείρημα δεν είναι ορθό.

Κριτική επαγωγικού επιχειρήματος

- Τα επαγωγικά δεν διατηρούν την αλήθεια των προκείμενων στο συμπέρασμα
 - Ακόμη και σε ένα καλό επαγωγικό επιχείρημα, όπου οι προκείμενες είναι αληθείς, το συμπέρασμα δεν χρειάζεται να είναι αληθές
 - Το συμπέρασμα είναι **πιθανώς** αληθές.
- Τα επαγωγικά επιχειρήματα έχουν σκοπό να καταστήσουν τα συμπεράσματα πιο πιθανά ή πιο αποδεκτά.

Κριτική επαγωγικού επιχειρήματος ως προς την ισχύ του

- Ένα επαγωγικό επιχείρημα είναι:
- **ΙΣΧΥΡΟ** αν όλες οι προκείμενες κάνουν το συμπέρασμα πιθανό
 - Δηλαδή, εάν δεχθείς τις προκείμενες ως αληθείς, τότε θα πρέπει να δεχθείς ότι το συμπέρασμα ήταν πιθανώς αληθές
- Η ισχύς αναφέρεται σε βαθμούς πιθανότητας.
 - Ένα επιχείρημα μπορεί να ισχυρό ή ασθενές
 - Συνήθως, όσο περισσότερα διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν, τόσο ισχυρότερο είναι το επιχείρημα
- Η ισχύς δεν εξαρτάται από την αλήθεια των προκείμενων

Παραδείγματα

- Αυτό το ψυγείο περιέχει 30 κουτάκια αναψυκτικών. 25 τυχαία διαλεγμένα κουτιά περιέχουν πορτοκαλάδα. Συνεπώς πιθανώς όλα τα κουτάκια περιέχουν πορτοκαλάδα
 - Ισχυρό ή ασθενές;
- Αυτό το ψυγείο περιέχει 30 κουτάκια αναψυκτικών. 3 τυχαία διαλεγμένα κουτιά περιέχουν πορτοκαλάδα. Συνεπώς πιθανώς όλα τα κουτάκια περιέχουν πορτοκαλάδα
 - Ισχυρό ή ασθενές;
- Κάθε πίθηκος που έχω δει (περίπου 500) έχει γαλάζια δόντια. Συνεπώς ο επόμενος πίθηκος που θα συναντήσω θα έχει γαλάζια δόντια
 - Ισχυρό ή ασθενές

Κριτική επαγωγικού επιχειρήματος ως προς την πειστικότητα του

- Ένα επαγωγικό επιχείρημα είναι:
- **Πειστικό** αν είναι ισχυρό και οι αληθείς

Παραδείγματα

- Αυτό το ψυγείο περιέχει 30 κουτάκια αναψυκτικών. 25 τυχαία διαλεγμένα κουτιά περιέχουν πορτοκαλάδα. Συνεπώς πιθανώς όλα τα κουτάκια περιέχουν πορτοκαλάδα
 - Είναι ισχυρό είναι όμως και πειστικό;
- Αυτό το ψυγείο περιέχει 30 κουτάκια αναψυκτικών. 3 τυχαία διαλεγμένα κουτιά περιέχουν πορτοκαλάδα. Συνεπώς πιθανώς όλα τα κουτάκια περιέχουν πορτοκαλάδα
 - Είναι ασθενές οπότε δεν μπορεί να είναι πειστικό
- Κάθε πίθηκος που έχω δει (περίπου 500) έχει γαλάζια δόντια. Συνεπώς ο επόμενος πίθηκος που θα συναντήσω θα έχει γαλάζια δόντια
 - Είναι ισχυρό είναι όμως και πειστικό

Προσοχή

Λέγεται ότι στα παραγωγικά επιχειρήματα πηγαίνουμε από το γενικό στο ειδικό και στα επαγωγικά το ανάποδο. Κάτι τέτοιο δεν ισχύει: για παράδειγμα ένα παραγωγικό επιχείρημα είναι το εξής:

Προκείμενη 1: Η γραμμή 1 του μετρώ είναι στην Αττική

Προκείμενη 2: Η γραμμή 2 του μετρώ είναι στην Αττική

Προκείμενη 3: Η γραμμή 3 του μετρώ είναι στην Αττική

Προκείμενη 4: Το μετρώ έχει τρεις γραμμές

Συμπέρασμα: Συνεπώς όλες οι γραμμές του μετρώ είναι στην Αττική

Προσοχή

Κατά αναλογία επαγωγικό επιχείρημα είναι το εξής:

Προκείμενη 1: Όλοι οι κεντρικοί οπισθοφύλακες που έχουν κληθεί στην εθνική ομάδα ποδοσφαίρου μέχρι τώρα ήταν ψηλοί

Συμπέρασμα: Ο επόμενος κεντρικός οπισθοφύλακας που θα κληθεί θα είναι μάλλον ψηλός

Αυτό που στην ουσία συμβαίνει είναι ότι στα παραγωγικά επιχειρήματα που είναι έγκυρα κερδίζουμε σε βεβαιότητα αλλά χάνουμε σε πληροφορία ενώ στα επαγωγικά συμβαίνει το αντίστροφο.

Κριτική επιχειρημάτων

Παραγωγικά

- Έγκυρα ή άκυρα;
- Ορθά ή μη;

Επαγωγικά

- Ισχυρά ή ασθενή
- Πειστικά ή μη;

Στην πράξη για την κριτική ενός επιχειρήματος...

- Εντόπισε το συμπέρασμα
- Εντόπισε τις προκείμενες
- Επαναδιατύπωσε το επιχείρημα στην τυπική του γλώσσα
- Προσδιόρισε το είδος του (παραγωγικό ή επαγωγικό)
- Αξιολόγησέ το (εγκυρότητα, ορθότητα, ισχύς, πειστικότητα)

Λογικές πλάνες

Η πλάνη της αμφισημίας

- Στα όργανα συγκαταλέγεται το μπουζούκι
- Οι αστυνομικοί είναι όργανα
- Συνεπώς οι αστυνομικοί είναι μπουζούκια

Λογικές πλάνες

Η πλάνη της επίθεσης εναντίον του προσώπου

- Ο προπονητής της ομάδας υποστηρίζει ότι πρέπει να παίξουμε επιθετικά
- Ο προπονητής είναι άσχετος και συνεπώς η γνώμη του είναι εσφαλμένη